

SU TĖVAIS IR GLOBOS NAMUOSE GYVENANČIŲ 5-8 KLASIŲ MOKINIŲ ADAPTACIJA BENDROJO UGDYMO MOKYKLOJE

**Kauno Šančių mokykla – daugiafunkcis centras,
socialinė pedagogė,
Sigita Davidonienė**

Adaptacija

Adaptacijos (lot. adaptatio – pritaikymas, priderinimas) terminas plačiai vartotinas : pedagogikoje, socialologijoje, psichologijoje ir kituose moksluose. Sėkminga asmens adaptacija jį supančioje aplinkoje nulemia pozityvų požiūrį į gyvenimą ir jo kokybę.

Sudėtingas
paauglystės laikotarpis yra
neatsiejamas nuo
mokyklos, todėl labai
svarbus adaptacijos
procesas joje, kuriai įtakos
turi ankstesnė mokinių
patirtis. Ypač svarbu, kokias
jie turėjo galimybes
teisingai ugdytis šeimoje
matant savo tėvų pavyzdį.

Šeimos vaidmuo paauglio adaptacijos mokykloje procese

Geriausia terpė visapusiškai skleisti vaiko asmenybei yra santuoka ir kiek įmanoma stabilesni santykiai tarp tėvų. Skirtumus tarp šeimoje ir išsiskyrusiuose šeimose gyvenančių vaikų tyrinėjo - B. Obelienienė, M. Deney, T. Patterson, kurie pažymi, kad vaikams ypač skausmingos skyrybos, kurios neretai susijusios su delinkventiniu elgesiu mokykloje.

Globos namuose gyvenančio paauglio adaptacijos procesas

Mokslinėje literatūroje tvirtinama, kad vaikas nebetekęs šeimos patiria sudėtingesnį adaptacijos procesą ir dažniau išgyvena depresiją, stresą, nerimą, o tai nulemia sudėtingesnius santykius su aplinkiniais.

Remiantis teoriniais samprotavimais ir moksliniais tyrimais iškilo probleminiai klausimai: ar šeimose ir globos namuose gyvenančių paauglių adaptacija mokykloje ištikrųjų skiriasi ir kokiuose adaptacijos aspektuose tokie skirtumai yra reikšmingi?

Kodėl tai aktualu?

- Kol kas trūksta adaptacijos kintamųjų ryšio tyrimų.
- Paauglių adaptacija aplinkoje yra plačiai nagrinėta psichologų, tačiau edukologijos moksle tokių tyrimų trūksta.
- Pedagogams užsiimantiems paauglių ugdymu, tokie tyrimai turėtų praktinę reikšmę. Jais remiantis pedagogas galėtų tikslingiau spręsti paauglių adaptacijos problemas ir organizuoti prevenciją.

Tyrimo uždaviniai

- Nustatyti ar yra skirtumų tarp su tėvais ir globos namuose gyvenančių paauglių akademinuose pasiekimuose.
- Nustatyti ar yra skirtumų tarp su tėvais ir globos namuose gyvenančių paauglių bendraujant su pedagogais.
- Nustatyti ar yra skirtumų tarp su tėvais ir globos namuose gyvenančių paauglių bendraujant su bendraamžiais.
- Nustatyti ar yra skirtumų tarp su tėvais ir globos namuose gyvenančių paauglių jaučiant nerimą mokykloje.

Hipotezės

- Globos namuose gyvenančių paauglių socialinė adaptacija bendrojo lavinimo mokykloje yra sudėtingesnė, nei su tėvais gyvenančių paauglių.
- Globos namuose gyvenantys paaugliai bendrojo lavinimo mokykloje labiau būdingas probleminis elgesys, nei su tėvais gyvenantiems paaugliams.
- Globos namuose gyvenančių paauglių akademiniai pasiekimai bendrojo lavinimo mokykloje yra žemesni, nei su tėvais gyvenančių paauglių.
- Globos namuose gyvenantys paaugliai bendrojo lavinimo mokykloje patiria daugiau mokyklinio nerimo, nei su tėvais gyvenantys paaugliai.

Tiriamieji

Kauno Šančių mokyklos – daugiafunkcio centro 5-8 klasių mokiniai. Tyrime dalyvavo 171 mokinys.

	Šeimyninė padėtis			Bendras skaičius
	Su abiem tėvais	Su vienu iš tėvų	Globos namuose	
Lytis Berniukas	36	20	19	75
Mergaite	56	18	22	96
Iš viso :	92	38	41	171

Tyrimo metodai:

5-8 klasių mokinių adaptacijai bendrojo ugdymo mokykloje įvertinimui naudojami šie instrumentai :

- 1.Š.Magelinskaitės- Legkauskienės (2016) Lietuvoje adaptuota H.J.Lyneham, A. K.Street, M.J Abbott ir R.M Rapee (2008) „ Mokyklinio nerimastingumo skalė“.
- 2.V.Legkausko (2000) „ Subjektyvios socialinės adaptacijos skalė“.
- 3.V.Legkausko (2000)„ Elgesio problemų skalė“.
- 4.Taip pat mokinių klausiama, kur jie gyvena (su tėvais, vienu iš tėvu ar globos namuose), pažymių vidurkio ir lyties.

Tyrimo rezultatai

spss analyze

Mes mylim statistiką!

Mokyklinės adaptacijos rodiklių palyginimas skirtingos šeimyninės padėties mokinių grupėse

Rodikliai	Šeimyninė padėtis			F	p
	Su abiem tėvais	Su vienu iš tėvų	Globos namuose		
	M ± SD	M ± SD	M ± SD		
Santykiai su bendraklasiais (socialinė adaptacija)	3,02 ± 0,503	3,04 ± 0,557	2,99 ± 0,460	0,090	0,914
Mokyklinis nerimastingumas (psichologinė adaptacija)	2,08 ± 0,585	2,16 ± 0,588	2,08 ± 0,468	0,327	0,721
Elgesio problemos	1,51 ± 0,514	1,69 ± 0,674	2,20 ± 0,648	19,186	0,000***
Akademiniai pasiekimai	2,20 ± 0,451	2,13 ± 0,414	1,93 ± 0,608	4,370	0,014*

Išvados :

1. Tyrimo duomenimis pastebėta, kad globos namuose gyvenantys ir su tėvais gyvenantys paaugliai yra vienodai patenkinti savo santykiais su bendraamžiais mokykloje.
2. Globos namuose gyvenantys paaugliai bendrojo lavinimo mokykloje nepatiria daugiau mokyklinio nerimo, nei su tėvais gyvenantys paaugliai .
3. Nustatyta, kad mokiniai, gyvenantys globos namuose, lyginant su mokiniais, gyvenančiais su abiem tėvais, turėjo daugiau elgesio problemų mokykloje.
4. Globos namuose gyvenančių paauglių akademiniai pasiekimai bendrojo lavinimo mokykloje yra žemesni, nei su tėvais gyvenančių paauglių

Rekomendacijos

- Savo pavyzdžiu parodykite mokiniui teigiamą elgesį.
- Pastebėkite mokinius ne tik tada, kai jie elgiasi netinkamai, o stenkitės dažniau matyti teigiamą jų elgesį.
- Pagirkite, kai mokiniai pasielgia teigiamai. Taip skatinsite jų teigiamus veikmus mokykloje.
- Paaiškinkite, kaip tinkamai reiktų atkreipti į save dėmesį.
- Skirkite daugiau dėmesio tiems mokiniams, kurių santykiai su tėvais yra nulotę.
- Skatinkite toleranciją tarp mokinių.

DĚKOJU UŽ DĚMESÍ

